

Szabadságról és nyelvi jogokról október 6-án

Kárpát-medence-szerte idén is megemlékeztek az aradi vértanúk kivégzéséről. A magyar kormány képviselői részt vettek az utódállamokban megtartott fontosabb rendezvényeken, ahol beszédekben elsősorban a hősök örökségének megőrzését hangsúlyozták.

„A megtorlás során a vértanúkkal együtt mintegy 140-150 embert végeztek ki” – fogalmazott az M1 aktuális csatorna egyik műsorában Hernádi Zsolt magyarországi történész, aki azt hangsúlyozta, hogy a vértanúk ellen felségárulás miatt meghozott halálos ítélet koncepciós volt és jogilag is kétséges. Ugyanis a katonatisztek korábban még V. Ferdinándra, illetve a magyar alkotmányra esküdtek fel. Időközben viszont Ferenc József ügy foglalta el az osztrák császári trónt, hogy az Országgyűlés nem hagyta jóvá az uralkodóváltást, vagyis a katonatisztek mindegyike ragaszkodtak a magyar alkotmányra tett esküjükhöz. A szakember szerint az aradi vértanúk kivégzése, illetve a szabadságharcot követő megtorlás visszautótt, mert csak tüzelte a magyarság szabadságvágyát.

„Hol állunk ma már Szacsavay Imre példájához képest? Előtte és a vértanúink előtt Krisztus példája ragyogott” – fogalmazott Tőkés László, az EMNT elnöke.

Magyar golgota: színházi bemutató Aradon

Az aradi ünnepségek keretében a Maros menti városban színházi előadást is tartottak az 1848/1849-es szabadságharc tizenhárom vértanújára emlékezve. A gyásznapi előestéjén Pozsgai Zsolt október hatodika tiszteletére írt darabját, a Magyar Golgotát láthatta a közönség az Aradi Kamaraszínház és a Horatio Színházi Társulat előadásában. A dráma az egyik magyar elítélt, Török Ignác sorsán keresztül mutatja be a 169 évvel ezelőtti aradi eseményeket.

Pozsgai Zsolt író, rendező elmondta: úgy gondolta, hogy az eddigi aradi megemlékezések után egy olyanfajta magánéleti szálát érdemes kibontani, amely kicsit mélyebbre vezet a nézőt, mint az ismert sémák, amelyeket az aradi tizenhárom vértanú kivégzése jelent. „Úgy gondoltuk, hogy ezt magánéleti szemszögből is meg lehet mutatni” – tette hozzá. Az előadás Török Ignác életének utolsó estéjét idézi fel, amikor volt szerelme és az addig soha nem látott lánya az aradi várba érkeznek. A tábornok volt az egyetlen, akivel az ítélet végrehajtása előtt szívroham végzett.

A gyásznapi aradi megemlékezéseinek sora szombat délelőtt a minorita templomban tartott gyászmisével kezdődött, délután pedig a vesztőhelyen állított obeliszknél ökumenikus gyászszeretartással és koszorúzással végződött. A tulajdonképpeni megemlékezésre a Szabadság-szobornál került sor, ahol

Koszorúzás az aradi Vármezőn: a hősöket sohasem szabad elfelejteni

erdélyi és magyarországi szónokok idézték fel a nap jelentőségét.

Vargha Tamás, a Külügyminisztérium államtitkára és Kültügyminisztérium államtitkára Felix zu Schwarzenberg korabeli osztrák miniszterelnököt idézte, aki megsemmisíteni való lázadóknak minősítette a magyarokat. „Schwarzenbergnek nem lett igaza. Nem tudták elpusztítani a magyarok szabadságszeretét, megsemmisíteni a függetlenség utáni vágyát. Ez nemzedékek közös öröksége, mi sem tékozolhatjuk el” – fogalmazott a

az 1848-as forradalom szabadságegyenlőség-testvériség jelmondatát idézte és úgy vélte, ezek a célok egymást feltételezik, egyiket sem lehet kijátszani a másik ellen. Kijelentette: a szabadság olyan, mint a fény, minél több felé osztják, annál több lesz belőle. Az alpolgármester azt mondta: szegényebbé válna Arad, ha egyik reggel az utcáin már csak egy nyelvet lehetne hallani, akármelyik is legyen ez a nyelv.

Tőkés László: hol állunk ma Szacsavay Imre példájához képest?

A hagyományokhoz híven idén is megemlékezést tartottak október 6-án Nagyváradon a nemzeti-polgári szervezetek és egyesületek. A helyszín ezúttal is az Ezredévi emléktéren álló szoborkompozíció volt, amely az 1848-49-es forradalmat és szabadságharcot követő megtorlásban mártírhalt váradi országgyűlési követnek, Szacsavay Imrének állít emléket. Az 1907-ben felavatott, 1937-ben elbontott, majd 1942-ben újraállított remekmű talapzatán álló felirat – Csak egy tollvonás volt bűne – arra utal, hogy a Kisürögdőn (Bihar megye) éppen 200 éve született jogász-politikus azért végeztette ki a császári hatalom 1849. október 24-

én, mert az év áprilisában részt vett a függetlenségi nyilatkozat megszövegezésében-szerkesztésében, és a Debrecenben ülésező országgyűlés választott jegyzőjeként kézjeggyel hitelesítette a Habsburgok trónfosztását.

Tőkés László európai parlamenti képviselő, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke nagyváradi beszédeben megemlégett több jeles mártírról is, felhívva a figyelmet, hogy az aradi vértanúhoz, számtalanok és névtelenek egész sora csatlakozik: egész népünk véraldozata és hősiessége szinte szakadatlan szabadságharcról árulkodik, annak a biznysága. Az európai parlamenti képviselő sajtóirodájának tájékoztatása szerint a nagyváradi megemlékezésnél a Vitézi Rend bihari tagjai és a Szent László cserkészcsapat ifjai álltak díszőrséget. A rendezvényt Török Sándor, az EMNT megyei elnöke vezette le. Az idei rendezvényen részt vett az RMDSZ küldöttsége is.

Tőkés László beszédeben – Szacsavay Imre búcsúleveléből idézve – a közképpisellel felruházottak felelősségéről is szólt, illetve annak hiányáról. Noha ez a fajta közkeppislet Isten akaratából és a népfelleg elvélből fakad, a pártpolitika mocsarában vergődő mai politikusaink minduntalan csalódást okoznak. Nem véletlen, hogy megingott a választópolgárok bizalma a parlamenti demokráciában és egyes parlamentekben, hiszen lépten nyomon olyan politikusokkal találkozni, akik nem népükért, hanem népükből akarnak élni. „Hol állunk ma már Szacsavay Imre példájához képest? Előtte és a vértanúink előtt Krisztus példája ragyogott, és ha siratjuk is őket, a nagy-péntek szomorúságával és a húsvét ragyogásával emlékezzünk rájuk” – zárta felszólalását az EMNT elnöke.

Szilágyi Zsolt a maga során elmondta: 1849-ben a kiválasztottaknak halni kellett a szabadságért, ma viszont élni kell. Ebben az érték- és irányvesztett Európában csak akkor lesz magyar szabadság, ha van, aki harcoljon érte. „Egy olyan világot, egy olyan Európát és egy olyan Erdélyt kell kialakítanunk, amelyben helye van az igazságnak, a szabadságnak és a szeretetnek.” Emlekeztetett: Arad után hetven évvel jött a trianoni békediktátum, hetven évre rá pedig az 1989-es temesvári forradalom. Mindhárom esemény meghatározta a következő hetven évet, s mindhárom a szabadságról, valamint annak

leveréséről szólt. „Joggal tesszük fel a kérdést: milyen hosszú lesz az 1989 utáni időszak? Hisszük, hogy ez tőlünk is függ, hogy a jövőt mi is alakítjuk. Eljen a magyar szabadság!” – zárta beszédét a néppárt elnöke.

Trócsányi László tiszteletet kért a kárpátaljai magyarságnak

„A kárpátaljai magyarok a magyar nemzet tagjai és Magyarország soha nem fogja őket cserbenhagyni, az anyaország kormánya és népe nagyra értékeli hűségüket az anyanyelvhez, a magyar kultúrához és hagyományokhoz” – jelentette ki Trócsányi László igazságügyi miniszter szombaton Nagyszőlősen, a nemzeti gyásznapon tartott központi kárpátaljai megemlékezésen. A tárcavezető a báró Perényi Zsigmond – Ugocsa vármegye 1849. október 24-én Pesten kivégzett mártír főispánja – emlékművével elmondott beszédeben hangsúlyozta: Kárpátalja egyik legfőbb értéke nemzetiségi sokszínűsége és történelme, amelynek során évszázadokon át éltek egymás mellett békében különböző népek, nemzetiségek. A kárpátaljai magyarság része a magyar múltnak, de része lesz a magyar, sőt európai jövőnek is – tette hozzá, megjegyezve, hogy a magyar Alaptörvény a külföldi magyarokért viselt felelősség mellett szavatolja a magyarországi nemzetiségek jogait is. Emlekeztetett arra, hogy a 13 aradi vértanú közül csak öt volt magyar anyanyelvű, ami azt bizonyítja, hogy a nemzetiségek milyen fontos szerepet játszottak Magyarországnak történetében, s Magyarország ma is azt vallja és hiszi, hogy a nemzetiségek gazdagítják az állami és nemzeti létet. Trócsányi László kiemelte: Magyarország más országoknak nem írhatja elő, hogy hozzá hasonló módon szavatolja a nemzetiségi jogokat, de annak kulturális és nyelvi jogokat garantáló európai normák, amelyeket számon lehet és kell kérni azoktól az államoktól, amelyek a releváns egyezményekhez önként csatlakoztak.

„Ha a többségi nemzet megadja a nemzetiségnek a tiszteletet, azzal saját méltóságát is őrzi, ezért arra kérem az ukrán törvényhozást, kormányt és közvéleményt, adja meg ezt a tiszteletet a kárpátaljai magyarságnak mint a kulturális sokszínűség hordozójának” – fogalmazott.

EN-ÖSSZEÁLLÍTÁS

Az 1848-1849-es forradalomra és szabadságharcra a kárpátaljai magyarok is méltósággal emlékeztek